

Felvidéki Híradó.

KÖZMŰVELŐDÉSI, SZÉPIRODALMI, IPAR-, KERESKEDELMI ES KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:

Egész évre	4 ft
Fél évre	2 »
Negyed évre	1 »

Felolós szerkesztő: **Fehér János.** Főmunkatárs: **Révész Lajos.**
 Kiadóhivatal: a turóc-szt.-mártoni „Magyar Nyomda”.
 A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségre, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatalra címelve Turóc-Szt.-Mártonba küldendők.

Magánhirdetések legutányosabban. Árszabály szerint Hivatalos hirdetések díja: 100 szög 2 ft. ezenül minden megkezdett szavál 50 krral több.
 Lapunk számára hirdetések elfogad a „Reuter úgynökség és a Magyar Távir. Iroda” hirdetés irodája Budapest, Gránatos-utca 1. szám.

Husvét ünnepe.

A civilizált és a keresztény világnézetlől áthatott emberiségnek egyik legfőbb ünnepe a husvét, a világ Megváltója dicsőséges feltámadásának ünnepe.

Tudjuk, hogy Jézus születése egy új világot teremtett. Szélfűzte a pogányság sötétjét és az egész föld meg lett ifjúdva általa. Az ó-kor szeretetlenségének bús és örömtelen éjszakáját a szeretet napja váltotta fel és e ragyogó napnak áldásos melege alatt, eddig ismeretlen események fakadtak az emberiség meglisztult szívében.

És a Megváltó, istenemeri működésére dicső feltámadása által tette fel a koronát.

Szeretéből született, szeretéből halt meg, de e lángoló szeretet, csak három napig maradhaltól a rideg kőszikla-koporsóban, harmadnapra feltámadt és meggyőzője lett a halálnak. Valóban a husvét a szeretet ünnepe.

Egy Isten-ember támad fel halottaiból, hogy reményt nyújtson nekünk is a feltámadásra. Csak azon szerencsétlenek tudják e remény édességét felfogni, kiknek földi életükben nem jutott semmi egyéb a könnyél.

Mi lenne ezek élete a feltámadás reménye nélkül? Kétségbeesés, nyugtalanság. Millió boldogtalan dobna el magától az életet, ha a szeretet ide nem csatolná őt a földhöz és meg nem tanítaná, hogy szenvedéseinek töviséi után, a szeretet Istene zárja lelkét keblére.

A kereszténység a szeretet vallása és mégis hányan vannak, kik nem követik a szeretet szavát? Pedig a szeretet kétségkívül az emberi léleknek legszebb virága. Nem hiába nevezük minden erények koronájának. A szeretet nemcsak beszél, hanem tesz. Nemcsak szánakozik, hanem munkál, nemcsak könyezik a szegényebb és elnyomottabb sorsa felett, hanem feleli a saját könyeit s oda siet a szenvedőkhoz s bár talán az ő sremeiben is a fájdalom könyei égneek, ezekkel nem törődik, hanem embertársához siet s résztvevő szeretettel törli le halvány arcáról a fájdalom és nélkülözés keserű cseppjeit.

Szeretet nélkül rideg az élet; pusztá és sivatag, hol nem talál az ember nyhületet-adó oázist. Jól mondja Jean Paul, hogy »mikor az élet eleven színei egymásután elhalványodnak s létezésünk semmivé törpül, sem víg, sem szomorújatek többé, hanem csak unalom, akkor az embernek meg egy mennyország van nyitva, mely befogadja: a szeretet. Ha ez is bezáródik, az ember el van veszve».

A szeretet az a szívnek, a mi a tudónék a lélegzés, a virágnak a napugár, a szomjas földnek a harmat csillogó gyöngye. A szeretet gazdaggá tesz és nem engedi, hogy az élet viharai földre verjenek.

Századunk magát a humanizmus korának mondja, vagy mondjuk ki nyíltan: hazudja. Ajkain van a szeretet, de szívéből hiányzik az. Az ajkon hordozott szeretet talán kevésbíti a könyeket, de nem szünteti meg azokat soha. A világ jól tesz ma, de önzésből, hogy multhasson. Újjon és táncol azok javára, a kik sírnak. A szeretet oly távol áll a szívtől, mint az északi sark a déltől. És ahhoz a néhány fillérhez, mely ily módon a szegényeknek jut, a társadalom mennyi sötét bűne van hozzátapadva?

Segítsen a társadalom szegényein anélkül, hogy éjszakáznék, törülje le a nyomor könnyeit anélkül, hogy a csillogó parketleken továbblanék s ne kürtölje világá a tisztá jövedelemből felajánlott adományait, hisz ezek nem egyebek, mint az ő nagyon is olcsón megfizetett multságainak csekély díjai.

E téren legtöbbet tehetnek édes hazánk fenköltébb gondolkozású hölgyei. A felebaráti szeretet oly jól áll nekik, mint a kék égboltozat a ragyogó csillagözön. A szeretet a nő világa, nőiségének zománca, koronája, s nagyon találon mondja a szelid érzésű Tompa:

»A férfi villámként jár zajjal, fényesen,
 A nő járjon, mint a fuvalom csendesen,
 Mig amannak nyomát mutogatják a romok:
 Üdülés jelölje, a holt a nő forog».

E tekintetben melót megjelölje a »Turóci jótékony nőegylet-et is az elismerés. Szűk körben ugyan, de azért e nőegylet is törülgeti a szegények könnyeit. Az elismerés koszorújából

mindenesetre megilleti őt is egy levélke és pedig annál inkább, mivel sok embernek marokszámra szórják az elismerést, talán azért, mert életükben az a nevezetess, hogy nem lettek semmit.

Azt mondja az Üdvözítő: »Szegények mindig lesznek köztetek«. A szeretet tehát egy pillanatra sem szünetelhet, ennek örökké kell élni. Ez egy folyton fakadó bimbó s nem áloe, mely száz évben hozza csak meg virágát s azután száz évig újra pihen. A szeretetnek Vesta-tűz gyanánt kell lobognia. E tűznek nem volt szabad kialudni soha. És ha mégis kialudt, papnöve halálalá bűnhődött. S valóban, a kinek szívéből kihalt a szeretet tüze, annak már nincs mit keresni a földön.

De ez a szeretet nem csak a szenvedőkre irányuljon, hanem hassa át magát a társadalmi életet is, rontsa le az előítéleteket, a sokak által felemelt válaszfalakat, melyek elkülönítik az embert az embertől, a családot a családtól. Ne keressük mindig egymás hibáit, hanem adózzunk elismeréssel a mások alkotásai iránt. Kik embert keres hiba nélkül, az hasznátalan munkát végez. Dolgozzunk és becsüljük meg egymást. Ez a társadalmi élet alphája, morálja és filozóphiája.

Ezeket szem előtt tartva, képesek leszünk oly társadalmi életet teremteni, mely még egyszerű művelni, oktatni és tanítani fog bennünket, addig másrészt annyi nemes szellemi szórakozást fog nyújtani, a mennyi az ember lelkének feltétlenül szükséges arra nézve, hogy mindennapivá, kicsinyessé és közönségsé ne váljunk.

E szép magyar haza felső vidékén úgy is kevesen vagyunk. Ne legyünk tehát oldott kékék, hanem tartson össze bennünket az egymás gyöngéit és fogyatkozásait elnézni tudó szeretet.

Turóc-vármegye alsó néposztályának táplálkozása.

Az ezredéves országos kiálltás egészségügyi csoportjának IV. alsótálya fölvetve programjába az ország néposztályainál előforduló és tapasztalt, a táplálkozással kapcsolatos különböző betegségek ismertetését és leírását,

A „FELVIDÉKI HIRADÓ” TÁRGÁJA.

A kiállítási faluról.

Irla: Dr. Kovács Gyula.
 (Vége.)

Az ország németajkú lakossága népéletének bemutatására Szebenmegye szász, Metzenezél város német, Torontalmegye sváb, Nyitra-vármegye felvidéki német házakat építettek. Ez a négy ház nyílja meg a nemzetiségi sort!

A szász ház oszloptornácós pitvarára a »Laube«-ra lépcső vezet. A szászok festői viseletében 5 alak van a házban, melynek butorzata egyöntetűen eredeti szász festéssel készült. A falakon önkantak és tányérok, tarkavirágú tálak, — az asztal le van takarva, mint mikor valami készül; csillog, fénylik minden! A menyasszonyi díszbe öltözött leány nyugodtan teszi kezébe választójának a magat, az öregek aldása rajtuk.

Abból a vidékből, a hol a jó csengő asókat, a tartós kávépörkölköt, a háromablú vasbogrocsokat kalapácsolják, került a faluba a három ablakos metzeneséfi ház. A mintákat, a felvidék regalebérloinek tipikus alakjait ki ne ismerő? — Szorgalmat, kis igényű nép ez, melyet sok nyomorral ismertett meg a kisvasipar pangása. El se hinnék, ha bevezetésemmel el nem árulom, hogy német háza léptünk. A ház asszonya

— tisztos matróna — arany pártá a fején, fényes a felső kabátja, selyem a köténye és brokat a szoknyája. Egész öröme két felnőttn gyermekében van. A legényfiú Bockskay-husár öltönyben van, termetes, daliás alak. Lefényképezette magát. Az anyja most bírálja nagy kedvteliséssel a kezében lévő fénykép és az eredeti összevetésével a felvétel sikerét!

Csak a torontali jómódú svabtól telik ki olyan kényelmes ház, a minőt a jécsei mutat. Ismerni kell az »Ausbehaltener« intézményt, hogy megértjük miért lakik a két öreg külön a fiataloktól. A penzios öregek a kis ház. Okulárás néniké fonogat az ócskabútoros szoba ablakánál; karosszékeben ül a pohos öreg úr; kutyája — együtt vonult vele — a lábánál nyugszik. — Igazi csendelet! A nagy házban két fiatal ingerkedik. A sváb legények a búcsú alkalmára szavazattöbbséggel »Vortanzert« szoktak választani. Ennek aztán jogában áll választójának felpántlikozott rozmaringallyat ajánldeközni. A Hannes (Johannes) ép ezzel bántja most a Rézit, hogy a szomszédék Kathi (Katherina)-jának fogja atvinni a kütüntető csokrot, ha tustént esattanósan meg nem erősíti a változhatlan ragaszkodást!

A 17. házszám kapujához értünk. Az egyetlen emeletes ház ez a faluban. A házközösségben élő handlovai németek, az ország legérdekesebb németajkú népe, lakják. Ellentéte a jécsei svabnak gazdaság és jólét tekintetében. Takarni, kertészkedni jár az alföldre, csak a telet tölti otthon. Ilyenkor vannak aztán a csa-

ládi tanácskozmányok, osztozkodások, lakodalmak. Egyébként a családó oszja ki a községhez tartozóknak a szerepet és a legöregebb parancsának mindannyian szivesen engedelmeskednek.

A 18. számú telek a krassó-szörényemgyei háznak jutott. A narancssárga és sötétkék festések a homlokzaton, a bukkfából való építkezés, a magas, aláépített tornác, a kontyos tető, a nagy tágas pitvar, ebben a zsendiecfőző üst, mind-mind érdekes részletek. Fialaházaspár lakja. Aig hogy öröszeketek. — Csüt — éppen otthon is vannak! — a menyecske varrónaputot gombolyít a motóláról, azaz csak gombolyítana, ha az előtte egy apró padkan ülő sötét szemű uracsájának pillantásai meg nem zavarnak. Boldogon élvezik csendes otthonukat, senkiesem zavarja a naiv jelenet! Azaz hogy mégis — nem egyedül vannak! Észrevétlen tanúja az egész ömlengésnek: a kemence tetején gubbaszkodó cica, a harmadik a társaságban. Dr. Lendl tanár műve.

Az emelkedő téren álló kúpos tetetű keresztfát Csikvármegye állítottatta, a mint a felirat mondja, »a kiálltás alkalmára, Krisztus urunk kiszenevése emlékére«. A keresztelő jobbra van a székyei ház, azzal szemben a ruthén, az ékes szerb ház, aztán a bolgár, vend, tót és a sokak.

A székyei házat festői kerítésével, galambbúgos kapujával Péter János uram építette. Ott számol papiranyagmá most is a hátsó szobában, mint jó ácsmes-

a városi és vidéki lakosság élmezőjére vonatkozó speciális viszonyok és adatok feltüntetését és ismeretét.

E célból a nyolc pontból álló kérdőívet bocsátott ki az illető alosztály vezetősége az egyes törvényhatóságok és városok orvos szakközögeihez. Az egyes kérdések s az azokra adott érdekes válaszokat dr. Haas Jakab főorvos úr szíveskedéséből az alábbiakban reprodukáljuk.

I. Milyen módon táplálkozik az alsóbb néposztály a törvényhatóság területén? Tünyomolag férjegy, vagy tünyomolag keményítő, vagy zsírtartalmai táplálékkal? — Az alsóbb s így szegényebb néposztály Turóc-vármegye területén általában nem táplálkozik kielégítő módon, mivel végegy táplálékkal nem rendelkezik. Az általa végzett nehéz munkában arányban nem álló tápláléka az all: tünyomolag keményítőből, szénhidrátokból és kevés zsírból. Az elégtelen táplálkozás oka nagyobbbrt a szegénység, de sokszor a tudatlanság is.

II. Milyen a leginkább fogyasztott tápszerék tapértéke? — E kérdésre felelend, a főorvos úr felsorolja azon tápszeréket, a melyeket itt leginkább szoktak használni. Ezek: a burgonya, káposzta, bab, borsó, lenese, köles, arpa, s pohánka-kása; a lisztnevények közül: a vegyes, rozsa- és zabliszt. Aztán így folytatja: Ezen tápanyagokból készülő ételekhez kevés zsír tetetik és pedig gyakran fagygyúró kizsoltvott zsír, de zsír helyett gyakran tejet is használnak. És minthogy a burgonyából s általában a növényi eredetű tápszerékből fogszást el legtöbbet a nép, mondhatni, hogy a fogszástól tápszerék tapértéke kevés.

III. Milyen anyagokból készülnek a leginkább használt edeledek: van-e valamely különös jellege az edeledeknek, melyek a törvényhatóság területén fogszástanak? — Turóc-vármegye népének azelőtt egy növényi eredetű tápszer, a repka képezte jellemző edelejét. A repka, másképen a turócú repa, fehér, kisebb és jóval vékonyabb mint a sárgarépa. Leginkább száraz állapotban használták, manapság azonban csak ritkán lehet vele találkozni. Mint különös jellegű edelel felmiltérés méltó az úgynevezett »drobky mrvanec« is. Ez levelesé edelel, mely úgy készül, hogy a meggyrűt tézása összevagdala, elegendő vízben befőztetik, s aztán kevés túró kevernek hozzá, vagy néha be is rantják. Sajátoságos Vrickó (régú német község) táplálkozása is. Itt a főel nem az, hogy inkább kevesebb s jobb legyen az étel, hanem az, hogy legyen, és ha van, hat minel több legyen. Étkészési idejük a reggel és az est. A vrickói nép, ha reggelire alaposan be nem kezelet a maga porcióját, nem tud egész nap dolgozni. Deiben csak egy darab kristályvízzel leöntött kenyér képezi vágyai netovábbját. Este azonban már nagyobb igényekkel lép fel, megélt étel van, melynel a »minei több legyen« elv uralkodik. Főételük a »Knödel«, mely lisztből s krumplióból készűl ökolnagságára; ezrte aztan jon a jó túró vastag rétegen. A vrickóiak a tejet, vaját és túróat nagyon szeretik s így ezek képezik fő táplálékukat. A meleg étel nem szeretik, s innen van, hogy fogszárak szépség és epség tekintetében valóban megirigyelhetők.

IV. A cselédség élmezőzése nyers, vagy kész tápszerékben nyújtatik-e? — Mindkét fajta divatos a cselédség élmezőzésének. A kész tápszerékkel való táplálkozás eléggé kielégítő. Gazdaembereknél a cseléd egy asztalnál eszik gazdájával, nagyobb földbírtokosoknál külön főznek a cselédnek számára. A nyers tápszerékben nyújtott élmezőzés megítélésére pedig egy »convetio« mutat be a főorvos úr, a melyből természetesen az egyes család élőködi. Ime a convetio: 1) 6 pozsonyi mérő rozs; 2) 6 pozsonyi mérő vegyes (arpa, zab); 3) 8 pozsonyi mérő arpa; 4) 14 font só; 5) 14 font sajt; 6) 14 font hús; 7) 5 font szalonna; 8) 5 font vaj; 9) 12 itce borsó; 10) bevethet és utlathet: a) 12 itce borsó; b) 100 négyzöld területen káposztát, c) 3—400 négyzöld területen burgonyát; 11) kézpénzben 3 frt

60 krt; 12) másfél öl szürposztó; 13) egy pár csizma; 14) egy melleny és egy kalap; 15) 3—4 pár bocskor; 16) 2 mg és 2 gatyta; 17) palinkára 8 ft. A 1—11. számok alatt felsorolt tápanyagok képezik az élmezőzést, a 12—17-ig a bért.

V. Van-e lenyeges különbség a népesség élmezőzésében téli és nyári hónapok és a nagymunkaidő alatt? — Van. Télen a szegény nép csak burgonyát, hüvelyes veteményeket és nyers káposztát fogszást naponta kétszer, nyáron pedig háromszor étkészés mellett ezeken kívül tojást, tejet s beszótot juhúst eszik. A jobb módú néposztály öszszel hordókba beszóta teszi el a birkahúst télire, nyáron füstölt birkahúst eszik, továbbá túró (brindza) és savót.

VI. Élvezeti italokat (bor, sör, palinka stb.) miféleképp használnak? — Általában a palinka használtatik, bort és sört ritkán élvez a nép. Jobb házakban »hriado« t (feltorralt palinka mézsel edesítve) élveznek, főleg ünnepeknapon. Másfél évizet óta a szegény nép a teát is megszokta, a mit az Oroszországból hazatérő házoló kereskedők hoznak magukkal, de cukor és rum nélkül élvezi.

VII. A szesz italok élvezete mennyiben van elterjedve? Melyek a főleg fogszástól szesz italok? Lelekészám és nemzetiség szerint mennyi szesz ital fogy el? — Leginkább a palinka van elterjedve, s a tótok és németek egyforma arányban isszák, és pedig átlagban vége egy leltre. 12 liter esik, tehát a megye 50000 lakója elfogyaszt évente 6000 hektóliter szeszt. A sörből egy leltre evinkint körülbelül 4—5 liter esik, borból 4 liter, szilvürumból 0.6—0.8 liter, boro-vicskából 0.4—0.5 liter.

VIII. Nem fordulnak-e elő egyes betegségek allati élőködi által okozva, vagy a rozsz táplálkozásból levezethetőek? — Gyakori a helmithiasis, ritkább az anthrax s míg az előbbi a táplálkozás rovására is beutatható, addig az utóbbit nem lehet annak rovására számitani. Az idült alkoholelmegezés folytán gyakoriak a hepatitis, vagyis a köztösvéti májlob s annak következményei. Lipóc nevű községben a golyva is észlelhető.

Főpásztori levél.

Baltik Frigyes püspök a honalapítás ezredéves fordulója alkalmából a I. évi januar hó 18-án tartott egyházi elnökségi értekezlet megállapodásához képest a következő főpásztori levelet bocsátotta ki:

A dunaninenni ág. hitv. evang. Egyházkerület Nagytiszteletű Egyházközségeinek Kegyelem és békeség Istentől a mi Atyánktól és az Úr Jezus Krisztustól! Kedves esztendő! hirdetünk házakban. Mint egykor az Izrael fiait, halatelt szívvel az Úrhoz, megtartották a kúrt zengésének örömesztendjét: ugy mi is, mint a mi szeretet magyar hazánkunk hű polgárai, a: Ur kegyelmének dícsőitvelélt tartjuk meg ezen 1896. évben Magyarország ezredéves fennállásának kedves esztendjét.

Örvendezzenek az Úrnak e föld minden lakosai ez évben, s énekeljünk az Úrnak új éneket örömmel, mert az ő jósága megemlékezett e hazáról egy ezredéven át, s az ő jobb keze és szentséges karja csuda-dolgokat művelt atyainkkal ezér év át, ugy, hogy sok nehé megpróbáltatás után e földnek minden határai láttak a mi Istenuknak szabadságot (98. zsolt). Azért kell, hogy mondjunk az Úrnak dicsőitét, a midőn ez évben, élén draga honunk hű Atyjával, a dícsőisesen urakodó Fejleszges koronas Királyunkkal, mi is mint egykor Samuel prófeta a néppel, ünnepelesen vonulunk Magyarországnak győzelmeket jelző helyeire, hogy állítsunk egy emlékövet a magyar állam ezredéves fennállásának emlékére, s arra ifjabbazok közt hálával ezt írjuk mi is: »Mind eddig segítségem volt nekünk az Úr!« (I. Sam. 7. 12).

Igen, a mi segítségünk az Istentől! Mert amint e hon nemzete isteni Megváltónknak, a Jézus Krisztusnak, szent jelvényét felvette és a keresztény államok sorába

lepett: honunk szent földjébe akkor Isten kegyelméből azon alapot vetette, a mely az országos fennállásának legbiztosabb záloga, s ez a keresztény hit, a melytől a nemesített erkölcs és fokozódott műveltség elválszhatatlan. És midőn szeretett hazánk nem csak fennállásért, de a keresztény világért is a multban a legnehezebb, de a legnevesebb harcokat vívta bátyáknak általán Európá keresztény közműveltség s hite megemlékezésének mezején a török uralom idejében: Isten bölcsesége mélységének és kinyomozhatatlan útjainak köszönheti e haza, hogy azon nehé időkben a reformáció bensőbb hitéletnek fejlesztése, iskoláknak alapítása, a tudományok művelése által, oly kincseket nyitott e haza népének javára — akkor, a midőn még egy magyar királyné is evangélikus éneket zengett Isten dícsőitésére, — hogy a reformáció óta e hon szabadságának megóvása és a mi evang. Egyházunk szabad intézményeinek megőrzése közt, a történelm tanúbizonyosága szerint, oly viszony fejlődött, a mely mind a két félre adasható volt.

Azért is mi evangélikusok, a kiknek vallásszabadsága Magyarországnak törvényábláin van bevésve, tudataval annak, hogy eddig ezen hazában segítséggel volt nekünk is az Úr: legnehezebb időkben is, kell, hogy honunk fennállása első ezredéveinek határain hálaadással imádkozzunk az Úrnak pitvarában, mondván: »Ez a nap, melyet az Úr rendelt, örövendzünk és vigadjunk azon! Kérlek Uram, tarts meg most! Kérlek Uram, adj jó elemótelmet most!« (118. zsolt).

Felhívjuk tehát Titeket, Tisztelemdő lelkészársaim, szeretett testvéreim az Úrnak, hogy a honalapítás ezredéves fordulóját a szentegyházban a hívő néppel ünnepeleitek meg, és pedig a f. é. januar hó 18-án tartott egyházi elnökségi értekezlet megállapodásához képest a következő módon: Minden egyházban háláadást iszteltel tartassék. A háláadást iszteltel minden városokban, a melyek törvényhatóságok székhelyei, akkor tartassék meg, a mikor az országos ünnepelel lesz; ellenben faluhelyen a helyi viszonyokhoz képest az országos ünnepelel közvetlenül megelőző, vagy követő vasárnapon tartassék meg. Ezen isteni tisztelet egyházunkban szokott ünnepi szertartással, énekekkel, alkalmi szent beszéddel, a melyben a hívek Isten iránt forró hálára s önzetlen hazaszeretetre buzdítandók, továbbá imával, a melyben a királyért és a hazáért mondassék könyörgés, tartandó meg; s ezen ünnepelel az iskolai ifjúság is vegyen részt, hogy már zenge korában tanulja meg s vegyen példát, mikép kell az Istent téni, a királyt tisztelni, a hazát szeretni. Ez által azonban nincs kizárva, hogy főképen a felsőbb iskolákban külön ünnepelel is ne legyen.

Az ünnepelel lefojyasáról az egyes egyházközségekben annak idején hozzám, a Nagytiszteletű esperes Urak révén, jelentés nyujtandó be, hogy ez a kerületi gyűlés asztalára tethessen le. A kegyelemnek Istene pedig milderre adja szent áldását, hogy a haza minden fiával egyetemben, vallás- és nyelvkülömbösz nélkül szeretetben és egyetértésben éljünk a közhaza boldogtatására; e mellett megörizvén szívünkben hitünk draga kincsét a szent evangéliumot, a melyből a jónak minden kulturfőrsa fakad, s szent imát mondván a hazáért: »E Istennem, a mi atyáink benned bíztak, és megszádhadtottad őket. Te hozzad kiáltottak és megszádhadtattak, benned bíztak és meg nem gyaláztattak (22. zsolt). Uram tarts meg minket e hazában, tartsd e hazát a népek sorában, meg e földön örüllésünk a Te szabadságoton és a Te nevedben emeljük zászlót!« Istennek kegyelme Veletek, az Úr Jezus Krisztus érdemeiért. Amen. Balassa-Gyarmaton, 1896. februar 29-én.

Baltik Frigyes, püspök.

HIREINK.

— A. F. M. K. E. választmányá március 27-én Craus István elnöklete alatt ülést tartott. Az elnök jelentése szerint a millennium emlékére tervbe vétettet a

terhez illik, hogy megmondhassa az előtte türelmetlenkedő ifjulasi menyecskének, miből kerülne ki egy takaros nyári konyhának a költsége. — A ház körül futó tornác, éppen az első szoba ablakánál, sudartermétől legény áll és ugyancsak csipkedi az ablakon kihajló leányzó arcát. — Ezen a jeleneten utköztött meg a falunak egy látogatója, mondván, hogy teljesen elentében áll a tornácjától fölött oviasható felírást értelmevél »Békesség a bemenőknek« — mondja az írás — és a bent lévő leányunk nincsen békésége; — »egészség a kimenőknek« — folytatja tovább az írást; — pedig dehoj! beteg annak a búcsúzó, szerelmes legénynek a szive! Amit népviseletben pompának, festőinek lehet nevezni, öszse van az hordva a nemzetiségi útca hazáiban. A szerb haz asszonyának draga, aranyal himzett főkötője, papucs, kötője, a bolgár férfi fehérposztó ruhája, a sokák menyecskének pavatolása, ezüstgyöngyös fejszéi, a tót ház legényének virágos kalapja: külön-külön követelik ki a tetszést.

Kövessenek, kérem, egy pillanatra a szerb ház pitvarába és nézzék meg, miként kocsingat a falu rossza, a csunya férjek réme és minden csinos asszony kedvence, a dalias Péro, a haz asszonyával és annak sógor-nőjével. Nem is lakzi, a melyen nem a Péro a vőfély; uem is kóló (körtánc), a melyben ő nem dirigálja a jökedvet. Selyemmel gazdagon kivarrt melényét, a a fehérposztó nadrágjára kihimzett círa viragokat — tudom — nem egy festő fogja lemásolni.

A botnak is két vége, a falunak is két szöge van. A községhezott jobbra a másik. Ez a szöge a magyar pasztorelet bemutatásának van szentelve. Itt van a breznbányai juhaskönyhő, a felvidéki turókészítés, a a híres brindzának műhelye. Benne a katlan, az üstök, az akasztó horgok, fejtődézsák, szóval minden, minden, a mi ehhez a mesterséghez tartozik. Mellette a magyar vandor (nomád) pasztorelet utolsó maradványa, a cserény, a keszkesmeti tanyák pasztorkönyhoja; vessző-fonásból van; Szegedi György, Keszkesmet város gazdasági tanácsosa Herman Ottó néprajzi tudosunk közreműködésével létesítette.

A cserényvel szomszédos a vassaló, a hortobágyi pasztorság nádpéntjeme, melyet gúzsvezető tart öszse. Végül a kerék alakú »kontyos«, Turkeve számadó gulyása, Finta Miklós állította és rendezte be.

S most csak egyet tartozom kiemelni, azt, hogy ez a falu maradó közműveltség alapvetője. A 120 drb. babu, mely különféle jelenetében hat hónapon keresztül mulattatja a látogató közönséget, az a kapartató sok népviselet, melyet a bábukra húztunk, a thékák, padok, karoszekék, kastenek és tanyérosok, a kormos fazekak, a nyarsak, szakajtók, tekenők, a melyeket a hazakban latunk, kivétel nélkül a néprajzi muzeumba kerülnek, s ha a Gondviselés is úgy akarja, szádadok multán is hirdetni fogják, hogy volt egy országos kiállítás, mely a nemzet ezredéves fennállásának emlékére öszgyűjtötte a népelet jellegzetes tárgyait,

— hirdeti majd akkor, a mikor a kultúra nivelláló hatalma eltörölte már az emlékezetből is a festői népviseletet és e hazberendezési tárgyak mar csak a mult kedves emlékeit fogják képezni!

A mily vonzó lesz akkoron ez a muzeum, oly varázserője lesz — jól tudom — a kiállítás tartama alatt a benépesített falu. Igen benépesített, mert a faluban havonként több ünnepelel lesz. Felvonnulnak cifra szerszámú, felpántlikozott lovaikon a szerb legények, a szemerevaló ormánsági menyecskéik, a pengősarokantús matyók, a tarka szoknyát viselő egrü Marcus, a fehér-lusv sváb lányok, hogy egy-egy lakodalmat, búcsút, szüreti, aratási ünnepelel tartsanak a faluban. Aztán a bőkezű miniszter 50% -al mérsékelte a zónát, barakkot is épít, népönnyhat állít a földiméves népnek, hogy a legtávolabbi határszéleiről is öszse-vissza 5 ft költséggel jöhessen el két napra még a legszegényebb ember is.

Ilyenkor aztan ugyebár ott leszünk mi is mindnyaján. Az a kézzorítás, melyet ilyenkor a nemzetiségekkel váltunk, az öröm, melybe belevegyülünk, a tánc, melyet a néppel eljáruunk, mind egytől-egykéi annak a magasosztó érzésnek nélkül kifolyásai, mely a haza minden hű fiát kivétel nélkül elöfogja, midőn itt a faluban, az igazi egyszerűség, e keresetlen jökedv tanyájában ünnepelelünk nagy nemzetünk ezredéves fennállásának ünnepeit.

magyar dalos körök alapítása. s a szétküldött felhívások folytán már eddig is 29 magyar daloskör alakult meg. Az őlesen jelen volt *Körösi József* is, a fővárosi statisztikai hivatal érdemes igazgatója, mely alkalomból felajánlott az egyesületnek egy térképet, melyen feltüntetve az egyesület területén a magyar elemek elterjedését. Az igazgató-választmány hálás köszönettel vette a sokat mondó térképet s elhatározta, hogy *Mesey Gyula* igazgató főmérnök által az egyesület alkotásairól kidolgozott térképpel együtt az ország kiállításán ki fogja állítani. Az egyesület kiállításra tartó tárgyait *Griinwald Béla* arcképe körül fogja csoportosítani, a melyet e célra Zolyomvármegyé hazafias közönsége atengedett. Az egyesület kiállításra azon eszmét fogja bemutatni, hogy törekvései úgy a magyar nemzeti mint a dinasztikus érdekeknek legbiztosabb alapját képezik. Az úles örömmel vette tudomásul, hogy *Ling Lajos* ország. képviselő és *Szebold János* törvényeségi bíró 100—100 frttal az egyesület alapító tagjai közé léptek. Előnk bejelentette még, hogy az április 11- és 12-én Nyitra érkező írók és művészek ünnepélyes fogadtatásáról s az ünnepségek rendezéséről a város és az írói kör fog gondoskodni.

— **Műkedvelő előadás Ruttkán.** A ruttkai Tarsáskör igen érdekes műkedvelő előadást rendezett a mult szombatban az állomás első osztályú éttermében. Érdekes volt ez előadás azért, mert a kiválasztott darab: A dolovai nábob leánya, igen erősen próbára teszi a műkedvelők erejét s vállalkozásuk felcigázta kínviságunkat; de érdekes volt azért is, mert azt a nagy faradást, amelyet a darab betanulása s előadása okozott, pusztán csak a meghívottak száraztatása céljából vették maguknak a műkedvelők. Mondjuk ki őszintén, mi igen helyén valónak tartottuk volna, ha Tarsáskör belépti díjat leéptet volna valamely jótékony célra — hiszen ilyen szedten-nyomra kínálkozik — mert így sokkal inkább méltányoltatta volna ezt az érdekes előadást és sokkal inkább méltányoltotta volna a műkedvelők nemes áldozatkészségét a nagy közönség által. Mert valóban nemes áldozatkészség kellett ahhoz, hogy e nehéz színmű előadására vállalkoztak a ruttkai — nem is igen gyaroklott — műkedvelők s mondjuk ki előre, hogy a sikerült előadás is megérdemelte volna, hogy nagyobb közönség nézze végig. Az őszjárték, a rendezés kifogástalan jó volt; a közreműködők mindenike teljes lélekkel iparkodott, hogy Herceg mesteri tollal megrajzolt jellemet kidomborítsa. A három kisasszony: Boltizsar Zsófia (Szentirmayné), Mayer Janka (ösv. Domaházyné) és Csakány Etelka (Jób Vilma) nem egyszer nyílt színen viték ki a megérdemelt tapaszt. (Itt zárójelben megjegyezzük, hogy Boltizsar Zsófia kisasszony csak többek kérésére hozta meg azt az előadatot, hogy gázsa dacára közreműködjék). Ronay Ödön Tarján főhadnagya nem csupán az író érdeméből emelkedett ki a szerepek közül. hanem az előadó rutinjebe, átgondolt szép játéka s színipadi otthonossága által is. Nos és Zaborszky Ottó (Lorant hadnagy) Wessely Imre (Miska tisztiszóla) és Omaszta János (Szentirmay) és igen szépen érvényre emelték szerepeiket; kivált Wesselynek határozott tehetsége van a burleszk kórikumra; Szántó Hugó Biliczky Maróci herceg hadapródja szintén állandó derült hangulattal tartotta a közönséget. Merlin báró szerepét Werner József közvetlen az előadás előtt vette át — s tekintve a rövid időt, megkülönböztet az, hogy nevezett csak 3 év óta van Magyarországon. 6 is, meg a közönség is teljesen meglehetne az elért sikerrel elégedve. A mellék szerepek előadói: Kafkanda Frigyes, Klaoški Agost, Ruttkay Zoltán, Bertkó Vilmos, Schiller Géza és Szaplonczay Ferenc szintén nagyban elősegítették az előadás erkölcsi sikerét. Az előadást reggelig tartó tánc követte.

— **Követésre máltó példa.** Liptóvármegyé alispánja a kőzsa ebek által veszélyeztetett személybiztonság megóvása céljából az alábbi rendeletet intézte a megye egyik főszoibárijához: »Általános a panasz s magam is nap-nap mellett személyesen tapasztalom, hogy a vármegyének az 1888. évi VII. t. c. 72. §-án alapján alkotott ebirtási szabályrendelete nincs kellő pontossággal végrehajtva. Ugyanis a jelzett szabályrendelet 6 §-a szerint városokban mérsáros, dogge és hasonló nagyobb fajtájú kutyák a tulajdonos által szájkosárral látandók el, valamint általában a harapós természetű kutyák; s a szabályrendelet eme világos és parancsoló határozmányának a Cim járásában a kutyák, különösen a vármegyé székhelyén egész szabadon, szájkosar nélkül ótatangolnak s a közbiztonságot hova tovább veszélyeztetik. . . E botrányos és türethetetlen állapotnak valahára véget vetendő, személyes felelősség terhe alatt utasítom a Cimet, hogy a megye ebirtási szabályrendeletének saját hatáskörében minden irányban s minden kitéphető módon szigorú érvényt szerzeni igyekezzék.« Különös, hogy Turóc-vármegyé szájkosárral egészen analog eset állunk szemben s így a szomszéd vármegyé alispánjának ezen erélyes intézkedését szinte jól esik olvasnunk.

— **Milleniumi ajándékok körünk.** Előre kijelentjük, hogy oly ajándékok körünk, mely senkinek sem kerül pénzébe, csupán egy kis közügy iránt való érdeklődésbe. Sokszor kerülünk már hete piacot, s mint annyiszor kimutattuk, hogy Turóc-Szt.-Márton megyei székhely, mint különféle állami hivatalok, iskolák s két tekintélyes gyűjtemény, megérdemelné, hogy heti piaca legyen. Kérünk s figyelmeztetésünk sohasem talált az illetékes hatóság részéről méltánylásra, s valószínűleg most sem találta, ha hozzája fordulnánk. S éppen ezen eshetőség kikerülése

végelt helyi társadalmunk egyik kitűnősége azzal a propozíciónal állott elő, hogy forduljunk ez ügyben egyenesen a belügyminiszteriumhoz s onnan kérjük, a kellő indokok felsorolása alapján a reánk nézve nagy horderővel bíró heti piacot, Turóc-Szt.-Márton intelligens közönsége megérdemli, hogy ha már mások nem gondoskodtak is róla, legalább a millenium évében tegyen e város is egy lépést előre, hogy a megélhetési viszonyok elviselehetőbbé legyenek.

— **A »Felvidéki írók köre.«** Lapunk egyik előző számában említett tettünk a fővárosi lapok nyomán arról a mozgalomról, melynek célja a Felvidék íróit egyesíteni. Ugyanakkor felhoztuk azt a nehézményünket is, hogy hozzájuk ez ügyben még semmiféle felhívás nem érkezett, úgy tünik fel a dolog, mintha voltaképpen a felvidéki írók tudtán kívül alakulna meg a kör. A napokban azonban megérkezett hozzánk is a felhívás, — melyből az olvasónak, főleg írónak érdeklő részt szives tudomásvétel végett ezennél közvételünk. »Tektintes Szerkesztőség! A »felvidéki magyar közművelődési egyesület« agense alatt s nagy feladatának támogatására, a nyitrai írók kezdeményezése folytán a »felvidéki írók köre« 1896 április hó 12-én d. e. 10 órakor fog ünnepélyes közgyűlést megalakítani. — Mitűnt a »felvidéki írók köre« jórformán ugyanazon hazafias érdekek szolgálatára vállalkozik, melyeket a tektintes Szerkesztőség is becses lapja által előmozdítani igyekszik, és a célszerű terv az, hogy a »felvidéki írók köre«-ben a F. M. K. E. területén lakó összes írókat egyesítse, meg vagyunk róla győződve, hogy célunk kivételében a tek. Szerkesztőség szives támogatására is számíthatunk. Hazafias bizalommal kérjük fel azért a tek. Szerkesztőséget, sziveskedjék velünk közölni, hogy a megyéje területén lakó írók s a tek. Szerkesztőség tagjai közül, kik volnának hajlandók a »felvidéki írók köre«-be működő-tagként belépni, hogy erre nézve becses értesítők alapján az alakuló közgyűlésen határozott bejelentést tehesünk. Hazaifit tiszteletűnk nyilvánítása után maradtunk Nyitra, 1896 március 30-án. a »Felvidéki írók köre« alapítóinak nevében: Lőrinczy György, a »F. M. K. E.« titkára; Dingha Béla ideiglenes jegyző. — A fentiek értelmében tisztelettel kérjük a bejelentéseket szerkesztőségünknek minél előbb eszközölni, hogy jelentésünket idejében megtehesünk.

— **Eszküvő.** Glücksthal Albert helybeli dívatárú kereskedő április hó 6-án tarja egyházi esküvőjét Budapesten, a dohány utcai ir. templomban. Gaal Gizella kisasszonnyal. Tartós boldogságot kívánunk az ifjú párnak.

— **A besztzercebánya-egyházmegegyi kath. tanítóegyesület** központi bizottsága *Machovich Izidor* apát, egyházmegyei főtanfelügyelőt és egyleti elnök vezetésével március 30-án tisztelettel Dr. Rimly Károly püspök Ö. Máltóságánál — Besztzercebányán — a végből, hogy a neki felajánlott egyházmegyei népiskolai és tanítói *történeti notebook*, — a melyet az egyesület az ezredéves kiállítás alkalmából szerkesztett —, neki átadja. — A püspök a neki átadott és a maga nemében ültető munkát örömmel fogadta és a tanítóegységet ennek kapcsán a mai súlyos körülmények között az egyház és haza érdekében való hatványozott munkásságára ösztönözte; egyzsyrsmind jóindulata jelűl az egyesületnek 200 forint ajánlott fel.

— **Zsolna város fukarkodása.** Zsolna város képviselőtestületéhez az ott megjelenő Felvidéki Újság szerkesztője, *Gavai Lajos*, kérényt nyújtott be, a melyben felajánlotta a városnak teljesen díjtalanul, *Lombardini Sándor* zsolnai ügyvédnek »Zsolna város története« című 24 ívre terjedő munkáját, azzal a kikötéssel, hogy viselje a város a kinyomtatás ezer példány után, a mintegy 650 forint tevő nyomtatási költségeket. E kérényt tárgyalása nagy vihart keltett a március hó 20-án tartott képviselő-testületi ülésben; az eredmény az lett, hogy a hazafias kisebbség, a mely partolta a kérényt, hat szótöbbséggel leszavaztatott. Zsolna város képviselői többségének tehát nem kell egy olyan munka, mely történetét megörökítene, s a melylyel méltóan vehetne részt az ezredéves kiállításán is. Nem tudjuk minek lehetne félőni ezt az eljárást, vajjon fukarságnak-e, avagy hazafiatlanságnak, éppen azon intencióból kifolyólag, hogy ne vegyen részt a kiállításban? Mert hiszen a mű felajánlója 700 példányt a városnak rendelkezésére bocsájtol, s ha ez elárulástik a kiállításban, a költségvetés megteremtésére volna így tehát inkább a másik kérdő pont felé hajlik önkéntelenül a közfel-fogas, a mi egy olyan kedvező fekvéssel bíró s szép lendületnek indult város jövőjére nézve nagy csapás lenne. Mint értesülünk a mű mindenek dacára meg fog jelenni, s előszavában méltatni fogja Zsolna város hazafiatlan eljárását.

— **Romanok a kiállításban.** A román kormányt egy miniszter fogja képviselni a milleniumi ünnepnek a román egyetemi ifjúságot pedig hat egyetemi hallgató. A románok részvétele mindenesetre hozzájuk való közlekedésüknek öröndetes tá-újtele. Ezzel szemben az Epoca című román újság a magyarországi románok szája ize szerint ezeket írja: »A magyarországi milleniumi ünnepségek alatt a szövetségessé nemzetiesség, u. m. a románok szerbek és tótok monstre küldöttséget menesztettek Budapestre s ezúttal a nemzetiségnek jelenlegi politikai helyzetéről memorandumot fogtak 6 felsége elé terjesztieni E nemzetiség vezérfelel a nemskorára össze fognak ülni, hogy megállapítsák a memorandum szövegét.«

— **Köhögés, rekedtség és elnyakosodás** ellen legjobb hatású szer a Réthy-fele pemete-fő cukorka,

mely ezen bajokat gyorsan megszünteti. Kapható minden gyógyszerárban. Egy doboz ára 30 krajczár. 5 dobozzal 1 frt 50 krért bermenite küldi. Réthy Béla, gyógyszerész Békés-Csabán. Főraktár Török József gyógyszerárban Budapesten.

— **Nyomdász-tanonc** felvétetik a turóc-szent-mártoni Magyar Nyomdában (Moskóczy F.-né).

— **A magyar Oszlaty-Sorsjáték sorsjegyeinek a III. osztályra való megújítása kezdetét vette.** Ezen nemcsak nálunk, de külföldön is oly gyorsan népszerűvé lett sorsjáték utolsó főhúzása május 12—28-ig ejtetik meg. A ki nem húzott II. osztályú sorsjegyek azok visszaszolgáltatása és a megújítási díj, és pedig: 1 egész 20 frt, 1 fel 10 frt, 1 tized 2 frt és 1 huszad 1 frt lefizetésével a sorsjegyeken jelzett elárulásoknál legkésőbbben május 2-ig újítandók meg. Teljes sorsjegyeket (mind a három osztályra érvényes sorsjegyeket) nem kell megújítani, és a III. osztály huszadán minden további nélkül résztvesznek. A rendkívül kedvező nyereséményeslelyből csaknem mindenki igyekszik a maga részét kivenni és így elképezhető, mily óriási erőmegfeszítésükbe kerül az elárulók-nak, hogy a közönséget a tömörked sorsjegyek kifizetésével és megújításával kielégíthessék. Heintze Károly főelárulótóhoz Budapesten naponként ezer számar érkeznek a levelek részint a ki nem húzott sorsjegyeknek megújítása, részint a nyertes sorsjegyeknek kifizetése céljából. Ezen leveleknek elintézésénél természetesen a legnagyobb praecitissal és pontossággal kell eljárni. Épen azért csaknem lehetetlen azok igényeit kielégíteni, kik sorsjegyeik megújítását az utolsó napokra vagy pláne a hatánapra (május 2-ra) hagyják. A pontos és correct kiszálgalás érdekében tehát ajánlatos, hogy a megújítandó sorsjegyek az illető elárulótóknál minél előbb presentáltassanak, illetve beküldessenek.

— **A Horgony-Pain-Expeller** igazi, népszerű házi-szerré lett, mely számos családban már több mint 25 év óta mindig készletben van. Hátfájásnál, csipfájdalom, fejfájásnál, köszvényél, ósznál stb-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomosillapító hatásuaknak bizonyultak, sőt járványkórál, minő: a kolera, hányóhasfolyás, a legelső Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölés mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő házi-szer jó eredménytel használtatott bedörzsölésnek az influenza ellen is és 40 kr. 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban a legtöbb gyógyszerárban készletben van, hanem bevarású alkalmával mindig határozottan: mint »Richter-fele Horgony-Pain-Expeller« vagy »Richter-fele Horgony Liniment« kéréndő és a »Horgony« védjegyre figyelendő.

Nyiltér.

(Az e rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerk.)

Nyresselyem basztruhakra való kelmet 8 frt 65 król 42 frt 70 kr-ig egy teljes öltönyre — Tussors és Shantungs-Pongees valamint fekete, fehér és színes **Heeneberg-selyem** 35 król 14 frt 65 krig méterenként, sima, csikos, kockázott, mintázott, damaszt, s. a. t. (mintegy 240 különböző minőség) és 2000 szin és szín(mintázatban) s. a. t. a megrendelt áru postabér és vámtmentesen a hához szállítva és mintakát postafordultával küld: **Heeneberg G.** (cs. k. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** Svájcha címzett levelekre 10 kros, levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

453. sz. 1895.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezenel közhírre teszi, hogy a znióváráljai kir. járásbírósig 1488—895. sz. végzése által Waiser Ferenc budapesti lakos javára a znióváráljai önk. ültelő-egylet ellen 44 frt 80 kr. tőke-hatrálek, 3 frt 70 kr. perköltsége erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 500 frtra becsült egy »Waiser-fele nagy kerékű új fecskendőből álló ingóság nyilvános árverés útján eladatik.

Mely árverésnek a 4511—895. sz. kikutást rendelő végzés folytán, a helyszínen, vagyis Znión leendő eszközlésére 1896. évi ápril hó 7-ik napjának délelőtti 10 óraja határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érteint ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alói is fel fognak adatni.

Kelt Znióvárálján, 1896. évi március 18-án.

Szibner,
kir. bír. végrehajtó.

4740. tk. sz. 1895.

Árverési hirdetményi kivonat.

A turóc-szt.-mártoni kir. járásbírósig mint telek-könyvi hatóság közhírre teszi, hogy Chovan János besztzercebányai ügyvédnek Vanyko Andras elleni végrehajtási ügyében a bhányai kir. törvényszék területén Rattkó községben fekvő, a rattkói 17. sz.

tykben A. I. 1-4. 7-8. 10-12. 14-23. sor-sz. a felvett Vanyko András és Schlesinger Vilmos nevére irt ingatlanra és 15 öszeirasi számu háza 494 frtnyi ezenel megállapított kikialtasi aron az árveréselrendelte és hogy a fenebb megjelölt ingatlanás az 1896. évi április hó 20-ik napján d. e. 10 órakor Tót-Próna községben a község házánál megtartandó nyilvános árverésen a kikialtasi aron alól is el fog adatni.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanás kikialtasi árának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy pedig a bánatpénznek a bíróságnál lett előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elősmervényt aszolgáltatni.

Kir. Járásbíróság mint tkvi hatóság
Turóc-Szt.-Mártonban, 1895 november 7-én.

Mendzihradszky,
kir. aljbiró.

**Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.**

Ezen hírneves házi szer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 25 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsöléseként alkalmazatik köszvényél, oszúnál, tagszagatásnál és megféléseknél és az orvok által bedörzsölésre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller gyártók Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbértékű utaztatás forgalomban ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

Richter F. Ad. és társa. német és kir. udvari szállítók,
Küldetést (Thuringia).

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárak Budapest Váci-körút 63. sz.

Locomobill és gőzcséplőgép-készletek 20, egész 12 lőerőig, továbbá Jánosgyári cséplőgép-ek, üzemelő gépek, üzemelő szőlő- és kőlyukozók, kaszáló- és aratógépek, boronák, szénagyűjtők.

„CO. LUMBA” legjobb sorvetőgépek, szecskavágók, rénszátók, kuk-riező-nyelő- és szecskavágók, ártók, ördög-malmok.

Egyetemes acél-ekék 2 és 3 vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek

Készletek árjegyzékek kérésre ingyen és bérmentve küldetnek.

Gyönyörű minták magánvevőknek ingyen és bérmentve.

Bőrtartalmu mintakönyvek, amilyenek eddig még nem léteztek, szabók részére bérmentve-tenül.

Öltönyöknék való kelmék

Peruvien és dosking a magas klérus részére, szabály-szerű kelmék és. kir. tisztviselő-egyenruhákra, ugyszintén hadastányok, tüzoltók és tornászokra, valamint lívrék részére. Teke- és játéktáslakra való posztók, kocsis-átlazatok.

Legnagyobb raktár stájeri, karinthiai, tiroli stb. lodenben, férfi- és női használatra, eredeti gyári árak mellett, oly nagy választékban, a milyent huszszoros verseny sem nyújthat.

Legnagyobb választék csakis finom, tartós női posztóból, a legdivatosabb színekben. Mosó- és tűz-útj-plaidok 4-14 frtig.

ugy-szintén szabó-kellékek (uj-béles, gomb, tű, cérna stb.

Valódi, tartós, tiszta gyapot posztó arukat, és nem holmi olcsó rongyot, mely alig a szabó munkadíját érdemli, ajánl juttanyos aron

**STIKAROFSKY J.,
BRUNNEN** (a osztrák postólár központja).

Legnagyobb gyári posztó raktár 1/4millio forint értékben.

Szétküldés csak utánvét mellett.

Figyelmeztetés! Minthogy ügynökök és házalók „Stikarofsky” elnevezéssel másodminőségű árukat szoktak árusítani, félreértések kikerülése végett figyelmeztetem a közönséget, hogy ilyen egyéneknek semmi felítélet alatt nem adom el áruimat.

Utolsó főhuzás.
Magyar
osztály sorsjáték
Legnagyobb nyeresemény a legkisebb részben
1 Millio Korona.
Huzás naponta
1896 Május 12-től 28-ig.

nyeremény	korona	korona
1 jutalomdíj	6000000	6000000
1	4000000	4000000
1	3000000	3000000
1	2000000	2000000
1	1000000	1000000
1	400000	800000
2	200000	400000
2	100000	500000
5	80000	800000
10	60000	204000
34	20000	200000
100	10000	200000
200	1000	200000
2650	200	530000
22000	150	3300000
35007	nyeremények és jutalmok	6284000

Ezen 57 nyeremény közül az utolsóra kisorsolt kapja a 600 000 korona jutalmódját.

III. osztályú vételsorsjegyek árai:

1/1	30.-	6.-	3.-	forint
-----	------	-----	-----	--------

Ezen eredeti sorsjegy árakon kívül ajánlott levél portója és nyeresemény jegyzékért 25 Kr. mellékelendő.

Sorsjegyeket ajánl és szétküld az összegnek postafutárnyomon való előzetes beküldése mellett vagy utánvételt

Heintze Károly
Budapest, Szervita-tér 3.

Sürgöny czim: Lotteheintze Budapest.

II. osztályú sorsjegyeknek a III. osztályra való megújítása a II. osztályú sorsjegy visszaadása és a megújítási díj befizetésevel és pedig:

1/4	10.-	2.-	1.-	forint
-----	------	-----	-----	--------

legkésőbbben május 2-ig eszközleendő.

Nyertes sorsjegyeket minden magasságban beváltók.

„Zacherlin”

Közlönyesség polkokk, bábák, kőszabószerek ellen.
molyok a házi állatok parazitái stb. stb. ellen.

csodálatraméltóan hat! Felülmulhatatlan szer mindenféle káros rovar biztos és gyors kiirtására, miért is a vevők milliói dicsérik és keresik. Ismertető jelei: 1. a lepecsételt palack, 2. a »Zacherlin« név.

Turóc-Szt.-Márton:	Graber Miksa és Fia Schwarz Kálmán Soltész L.	Liptó-Szt.-Miklós:	Palka Péter Schavernoch G. Trovsky József Perl János Fia	Rutka:	Gál Emil
Liptó-Szt.-Miklós:	Bodický D. M.	Mosóc:		Szucsány:	Burda János
				Turdossin:	Grossmann Ignác
				Tót-Próna:	Skalik Gusztáv

Turóc-szt.-martoni Magyar Nyomda — Moskóczi Ferencné.